

Sygn. akt III PSKP 13/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa I. Z.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w [...].

o wynagrodzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 kwietnia 2021 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

I. Z. (powódka) pozwem z 25 września 2017 r. domagała się zasądzenia od pozwanej Izby Administracji Skarbowej w [...]. (pозwana) kwoty 10.905,75 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu. Wskazała, że dochodzona kwota stanowi różnicę pomiędzy wynagrodzeniem brutto otrzymywanym na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. do 28

lutego 2017 r. a wynagrodzeniem otrzymywanym na stanowisku Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. w okresie od 1 marca 2017 r. do 31 maja 2017 r. W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że od 1 listopada 2012 r. zajmowała stanowisko Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S., z którego została odwołana z dniem 28 lutego 2017 r. na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 720 ze zm.), a jej wynagrodzenie na tym stanowisku wynosiło 13.660,29 zł brutto. Według powódki z dniem odwołania nabyła prawo do trzymiesięcznego wynagrodzenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z 20 czerwca 2018 r., IX P (...) zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.905,75 zł (pkt I) oraz nadał wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 6.464,75 zł (pkt 2).

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka została mianowana urzędnikiem służby cywilnej 1 grudnia 2005 r. W dniu 1 listopada 2012 r. – jako mianowany urzędnik służby cywilnej - została powołana na stanowisko Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. za wynagrodzeniem miesięcznym 13.660,29 zł. Ze stanowiska tego została odwołana 28 lutego 2017 r. W dniu 1 marca 2017 r. przedstawiono jej propozycję określającą warunki zatrudnienia na stanowisku starszego specjalisty w Izbie Administracji Skarbowej w [...], którą powódka przyjęła. Wynagrodzenie powódki na tym stanowisku opiewało na kwotę 8.151,10 zł. Tego samego dnia na wniosek Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. została powołana na stanowisko Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. z wynagrodzeniem 10.025,04 zł. Na czas powołania na to stanowisko powódce udzielono urlopu bezpłatnego w ramach stosunku pracy z mianowania na stanowisku starszego specjalisty. Z dniem 13 kwietnia 2017 r. powódka została odwołana ze stanowiska Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. i 14 kwietnia 2017 r. powierzono jej wykonywanie obowiązków służbowych w Referacie Audytu Środków Publicznych w Izbie Administracji Skarbowej w [...].

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest uzasadnione, ponieważ zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej z dnia 21 listopada 2008 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1889, dalej jako u.s.c. lub ustawa o służbie cywilnej) w sprawach dotyczących stosunku pracy w służbie

cywilnej nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu pracy i inne przepisy prawa pracy wobec braku w u.s.c. przepisów regulujących tryb przeprowadzania zmian warunków pracy w stosunku do pracowników służby cywilnej bez ich zgody. Sąd Rejonowy uznał za podstawę prawną roszczenia art. 70 § 2 k.p., stosownie do którego w okresie wypowiedzenia pracownik ma prawo do wynagrodzenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem. Z przepisu tego Sąd pierwszej instancji wywiódł, że zmiana wynagrodzenia po dniu odwołania pracownika ze stanowiska, nie uprawnia do otrzymania wynagrodzenia za okres wypowiedzenia w wysokości niższej od przysługującej przed odwołaniem.

Sąd pierwszej instancji uznał, że powoływany przez strony art. 62 ustawy o służbie cywilnej nie miał zastosowania w niniejszej sprawie. Powódka została odwołana ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. a następnie w wyniku przyjęcia warunków została zatrudniona na stanowisku starszego specjalisty w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. oraz jednocześnie powołana na stanowisko Zastępcy Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w S. Zatem nie doszło do przeniesienia powódki na inne stanowisko, gdyż w okresie wypowiedzenia została powołana na inne stanowisko, a stosunek ten ustał z upływem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Sąd Rejonowy podkreślił przy tym, że odwołanie pracownika z kierowniczej funkcji nie oznacza rozwiązania stosunku pracy, lecz powoduje jedynie pozbawienie stanowiska kierowniczego i ewentualnie dalsze konsekwencje w zakresie warunków zatrudnienia (płacy). Odwołanie jest - co do zasady - równoznaczne (na zasadzie fikcji prawnej) z wypowiedzeniem umowy o pracę. W okresie wypowiedzenia pracownik odwołany ma prawo do wynagrodzenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem (art. 70 § 1 i § 2 k.p.). Zatem pracownik odwołany może zachować dotychczasowy poziom wynagrodzenia przez okres do 3 miesięcy (tyle bowiem wynosi maksymalny okres wypowiedzenia umowy o pracę przewidziany w art. 36 § 1 k.p.) i dopiero dalszą konsekwencją odwołania ze stanowiska było przeniesienie na inne stanowisko służbowe, niemające jednak charakteru wypowiedzenia zmieniającego z art. 42 k.p.

W dalszej kolejności Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że pozwana stała na stanowisku, iż odwołanie ze stanowiska Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S. zapoczątkowało okres wypowiedzenia, z którego to upływem

skończył się powódce urlop bezpłatny, co w konsekwencji pozbawiło ją wyższego wynagrodzenia na podstawie art. 70 § 2 k.p. Akceptacja tego rozumowania pozwanego oznaczałaby – w ocenie Sądu pierwszej instancji – że powołanie na stanowisko zastępcy naczelnika pozbawiło powódkę prawa do wyższego wynagrodzenia (jakie otrzymywała na stanowisku dyrektora) za okres trzech miesięcy. Zdaniem Sądu Rejonowego nieuzasadniona była argumentacja pozwanej, jakoby dopiero odwołanie ze stanowiska Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S. było równoznaczne z wypowiedzeniem stosunku pracy na podstawie powołania, skutkującym rozpoczęciem biegu okresu wypowiedzenia, co z kolei stanowiło podstawę do wypłaty powódce różnicy wynagrodzenia pomiędzy tym stanowiskiem, a stanowiskiem starszego specjalisty w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. W ocenie Sądu pierwszej instancji nie można również zgodzić się z pozwaną, że przyjęcie przez powódkę propozycji pracy na stanowisku Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S. pozbawiło ją wyższego wynagrodzenia, gdyż przez udzielenie urlopu bezpłatnego na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej stosunek ten był zawieszony do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia, tj. do dnia 31 lipca 2017 r. Przyjęcie takiej argumentacji prowadziłoby do stwierdzenia, iż powódka nigdy nie nabyła uprawnienia do zachowania wyższego wynagrodzenia przez trzy kolejne miesiące a uprawnienie takie wynika wprost z treści art. 70 § 2 k.p.

Sąd Rejonowy zauważył, że powołanie powódki na stanowisko Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S. z uwagi na krótki czas trwania tego powołania i jednocześnie udzielenie powódce urlopu bezpłatnego na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w okresie wypowiedzenia, prowadziło faktycznie do pozbawienia jej wyższego wynagrodzenia, które miała prawo zachować w myśl art. 70 § 2 k.p. Powołanie to połączone z udzieleniem urlopu bezpłatnego w okresie wypowiedzenia stosunku pracy na stanowisku dyrektora było nieuprawnione, gdyż oczywistym było, że powódka po ustaniu urlopu bezpłatnego nie powróci na to stanowisko pracy, ponieważ została z niego wcześniej odwołana. Nadto ostatniego dnia okresu wypowiedzenia, to jest 31 maja 2017 r., nie wyznaczono powódce nowego stanowiska zgodnego z jej kwalifikacjami i umiejętnościami zawodowymi. Kolejne odwołanie powódki w dniu

14 kwietnia 2017 r., tym razem ze stanowiska Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego, miało na celu przedłużenie urlopu bezpłatnego, a co za tym idzie doprowadzenie do upływu okresu wypowiedzenia na stanowisku kierowniczym, który zakończył się w dniu 31 maja 2017 r. W dalszej kolejności Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że pozwana, odwołując powódkę 13 kwietnia 2017 r. ze stanowiska Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w [...] Urzędzie Celno-Skarbowym w S., przedstawiła jej warunki zatrudnienia na nowym stanowisku, wskazując, że będzie jej przysługiwało wynagrodzenie, jakie otrzymywała na stanowisku Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego. Skoro pracodawca opierał się w tym zakresie na treści art. 70 § 2 k.p., to niezrozumiałym w ocenie Sądu pozostawało, dlaczego nie zastosował tej procedury przy pierwszym odwołaniu.

Biorąc pod uwagę sekwencję czynności podejmowanych przez pozwaną wobec powódki, Sąd Rejonowy stwierdził, iż przyjmując argumentację pozwanej, powódka nigdy nie miałaby możliwości zachowania wyższego wynagrodzenia po odwołaniu z funkcji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej, pomimo zatrudnienia *de facto* u tego samego pracodawcy. Wobec powyższego Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że powódka po odwołaniu z funkcji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. powinna przez okres 3-ch miesięcy zachować prawo do dotychczasowego wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z 15 lutego 2019 r., VI Pa (...) oddalił apelację pozwanej, stwierdzając, że chociaż Sąd Rejonowy w sposób wadliwy określił podstawę prawną roszczenia powódki, to wyrok wydany w niniejszej sprawie odpowiada prawu.

Sąd drugiej instancji uznał za niezasadne zarzuty dotyczące naruszenia przepisów postępowania. Nie było podstaw do podzielenia zarzutu dotyczącego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. przez sporządzenie wadliwego uzasadnienia, które polegało na niewskazaniu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku procesu wykładni art. 9 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 62 ust. 1-2 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 8 ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej w związku z art. 70 § 2 k.p. Sąd Okręgowy wyjaśnił, że uzasadnienie Sądu pierwszej instancji zawiera elementy wymagane przez art. 328 § 2 k.p.c. Nie budzi wątpliwości, jakie

okoliczności faktyczne stanowiły podstawę wydania wyroku, co było przyczyną wydania wyroku uwzględniającego powództwo i w oparciu o jakie przepisy orzeczenie to zostało wydane, a tym samym zaskarżone orzeczenie poddaje się kontroli instancyjnej. Za niezasadny Sąd drugiej instancji uznał także zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Dotyczył on przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów przez przyjęcie, że do odwołania powódki ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej powinno stosować się art. 70 § 2 k.p. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji dokonał analizy całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skonfrontował ze sobą wszelkie niezbędne środki dowodowe i należycie uzasadnił swoje stanowisko, nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów wyznaczonych przez czynnik logiczny, ustawowy i zasady doświadczenia życiowego. Wyraźnie wskazał, którym dowodom, dlaczego i w jakim zakresie dał wiarę.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił także zarzutów dotyczących naruszenia przepisów prawa materialnego. W ocenie Sądu drugiej instancji pozwana słusznie podnosiła, że Sąd Rejonowy niezasadnie przyjął, że w pragmatyce służby cywilnej brak jest przepisów regulujących tryb przeprowadzania zmian warunków pracy w stosunku do odwołanego Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej, co spowodowało konieczność zastosowania art. 70 § 2 k.p., gdy tryb taki jest uregulowany w art. 62 ust. 1-2 ustawy o służbie cywilnej. Sąd Okręgowy zgodził się z pozwaną, że do powódki - w związku z odwołaniem jej z funkcji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. - zastosowanie miał art. 62 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, co nie przemawiało jednak za uwzględnieniem apelacji. Stosunek pracy pracownika wykonującego swoje obowiązki w ramach pracy w służbie cywilnej, poza ochroną trwałości wynikającą z jego szczególnego charakteru, podlega takiej samej ochronie jak każdy inny stosunek pracy. Jedną z zasad prawa pracy jest ochrona wynagrodzenia za pracę otrzymywanego przez pracownika, która jest realizowana przez różne instytucje prawa pracy dotyczące sposobu naliczania, wysokości i wypłaty wynagrodzeń, zakazów określonych potrąceń czy zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia, itd. Jedną z takich instytucji jest gwarancja dotycząca wysokości wynagrodzenia pracownika, zawarta w art. 62 ustawy o służbie cywilnej, który zawiera jednoznaczną językowo regulację stanowiącą, że

urzędnik (pracownik), który został przeniesiony na inne stanowisko w tym samym urzędzie w tej samej lub w innej miejscowości (w sytuacji, kiedy jest to uzasadnione potrzebami urzędu) zachowuje prawo do dotychczasowego wynagrodzenia, jeżeli jest ono wyższe od przysługującego na nowym stanowisku, przez okres trzech miesięcy następujących po miesiącu, w którym został przeniesiony na nowe stanowisko. Ochrona ta nie ulega ograniczeniom w związku z regulacją zawartą w art. 53a ust. 6 ustawy o służbie cywilnej, zgodnie z którym urzędnikowi służby cywilnej powołanemu na stanowisko, o którym mowa w art. 52 pkt 2-5, dyrektor generalny urzędu, w którym jest on zatrudniony udziela urlopu bezpłatnego na czas powołania.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powódka została powołana z dniem 1 marca 2017 r. na jedno ze stanowisk wymienionych w art. 52 ustawy o służbie cywilnej i udzielono jej jednocześnie urlopu bezpłatnego na czas tego powołania. Po odwołaniu z tego stanowiska wypłacano jej wynagrodzenie zgodnie z regułą zawartą w art. 62 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej. Zdaniem Sądu Okręgowego, „nie jest wiadomym dlaczego pozwany pracodawca, w związku z wcześniejszym (w dniu 28 lutego) odwołaniem z innego stanowiska, nie zastosował także w tym przypadku regulacji zawartej w art. 62 ust. 2. Mając na uwadze charakter gwarancyjny przepisów dotyczących wynagrodzenia za pracę, w tym przepisu w art. 62 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, nie można w żaden sposób tłumaczyć jego niezastosowania w niniejszym przypadku faktem przeprowadzenia reformy systemu administracji celno-skarbowej i wynikającymi z tego koniecznymi działaniami pracodawcy. Zwłaszcza, że żaden przepis dotyczący przedmiotowej reformy nie ogranicza i nie wyłącza stosowania tej instytucji”.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości skargą kasacyjną przez pozwaną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie: 1) art. 3 pkt 1-3 u.s.c., przez uznanie, iż przepisy tej pragmatyki służbowej statuuja jedną kategorię podmiotów - pracowników wykonujących swoje obowiązki w ramach pracy w służbie cywilnej, do których ma zastosowanie jednorodny poziom ochrony trwałości takiego stosunku pracy, jak i ochrona wynagrodzenia (np. art. 62 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej), gdy z wykładni tych przepisów wynika, iż korpus służby cywilnej tworzą trzy kategorie członków zatrudnionych na odrębnych i odmiennych

stosunkach pracowniczych, którym przysługują różnorodne prawa i obowiązki; 2) art. 53a ust. 5 i 6 w związku z art. 62 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 34 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1947; dalej jako ustawa o KAS), przez uznanie, iż powołanie na wyższe stanowisko w służbie cywilnej (w stanie prawnym obowiązującym od 23 stycznia 2016 r.) odbywa się w ramach dotychczasowej więzi pracowniczej, np., mianowania i przeniesienia na nowe stanowisko na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, podczas gdy skutkiem tego powołania jest powstanie nowej więzi pracowniczej (obok zawieszonego stosunku mianowania), stosownie do przepisów kodeksu pracy, z samoistnym katalogiem praw i obowiązków pracownika i pracodawcy; 3) art. 53a ust. 6 w związku z art. 62 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, przez przyjęcie, iż udzielenie urlopu bezpłatnego na czas powołania na wyższe stanowisko w służbie cywilnej nie wywołuje żadnych ograniczeń w zakresie wypłaty wynagrodzenia, gdyż nie wynika to z treści przepisu statuującego ten urlop, w sytuacji gdy łączna wykładnia art. 53a ust. 6 w związku z art. 34 ustawy o KAS i art. 53a ust. 5 ustawy o służbie cywilnej stanowi podstawę do wyłączenia - co do istoty - stosowania funkcji gwarancyjnej art. 62 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej bowiem statuuje on prawa członka korpusu służby cywilnej wykonującego zadania w innym reżimie pracowniczym; 4) art. 62 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1948, dalej jako p.w. KAS), przez przyjęcie, iż tryb udzielenia propozycji w KAS nie ma charakteru przeniesienia urzędnika na nowe stanowisko, w sytuacji, gdy taka zależność wynika z powołanych przepisów; 5) art. 62 ust. 2 w związku z art. 53a ust. 6 ustawy o służbie cywilnej, przez przekroczenie granic obowiązywania zasady ochrony wynagrodzenia statuowanej w tym przepisie i uznanie, że reguluje on sytuację prawną wszystkich członków korpusu służby cywilnej („praca w służbie cywilnej”), bez względu na charakter aktualnie realizowanego stosunku pracowniczego, w sytuacji gdy z art. 62 ust. 2 ustawy wprost wynika, że chroni ona jedynie osoby świadczące pracę na „innym” stanowisku w ramach stosunku mianowania; 6) art. 62 ust. 1 i 2, art. 53a ust. 5 i 6 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 34 ustawy o KAS (w stanie prawnym istniejącym w dniu dokonania

czynności), przez przyjęcie, że pozwana była zobowiązana do wypłaty powódce „wynagrodzenia wyrównawczego” na skutek odwołania jej ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. w czasie zatrudnienia na podstawie powołania, w sytuacji gdy - mimo nabycia prawa do takiego wynagrodzenia - nie mogło być ono zrealizowane, na skutek „zawieszenia” zatrudnienia na podstawie mianowania; 7) art. 53a ust. 5 w związku z art. 70 ustawy o służbie cywilnej, przez przyjęcie, iż po odwołaniu ze stanowiska Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. pozwana wypłacała wynagrodzenie na podstawie art. 70 § 2 k.p., w sytuacji, gdy podstawa wypłaty tego wynagrodzenia wynika wprost z przepisów prawa; 8) art. 62 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 165 ust. 7 p.w. KAS, przez uznanie, że wypłata „wynagrodzenia wyrównawczego” stała się należna w związku z objęciem przez powódkę stanowiska Zastępcy Naczelnika Urzędu Celno-Skarbowego w S., w sytuacji, gdy skutek tego rodzaju wywołał fakt przeniesienia jej na stanowisko starszego specjalisty; 9) art. 382 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez pominięcie części materiału dowodowego istotnego z punktu widzenia prawa materialnego mającego zastosowanie w sprawie (art. 62 ust. 1 i 2, art. 53a ust. 5 i 6 ustawy o służbie cywilnej i art. 34 ustawy o KAS) i w konsekwencji pominięcia faktu: przeniesienia powódki, po odwołaniu ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S., na stanowisko starszego specjalisty (pismo z dnia 1 marca 2017 r. znak: [...].2017), wypłaty powódce po odwołaniu ze stanowiska Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. wynagrodzenia na podstawie art. 70 § 2 k.p., podczas gdy taka okoliczność była eksponowana przez pozwaną od momentu złożenia pierwszego pisma procesowego, istnienie jednocześnie - w momencie powołania na wyższe stanowisko w służbie cywilnej - dwóch stosunków zatrudnienia na różnych podstawach prawnych (zawieszonego i wykonywanego) (pismo z dnia 1 marca 2017 r. znak: (...)) potwierdzające tę okoliczność).

Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego w S. w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi w innym składzie; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego

kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie Sąd Najwyższy wyjaśnia, że przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej ponownie ocenił, czy spełnione zostały przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanej do rozpoznania, o których mowa w art. 398⁹ k.p.c. Postanowienie o przyjęciu skargi pozwanej do rozpoznania zostało bowiem wydane przez Sąd Najwyższy w składzie, który zgodnie z uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020 Nr 2, poz. 7) prowadzi do nieważności postępowania. Sądowi Najwyższemu w obecnym składzie nie jest znane orzeczenie sądu lub trybunału ustanowionego zgodnie z ustawą, które uchyliłoby związanie składu powołaną wyżej uchwałą, której nadano moc zasady prawnej.

W dalszej kolejności Sąd Najwyższy uwzględnił, że uchwała Krajowej Rady Sądownictwa nr (...) /2019 z dnia 10 grudnia 2019 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno z czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 831, na mocy której powołano do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego L.B., który przyjął skargę kasacyjną pozwanej do rozpoznania, zapadła w ramach postępowania nominacyjnego wadliwie otwartego na podstawie obwieszczenia Prezydenta RP bez kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18 oraz uchwała składu połączonych Izb Sądu Najwyższego Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I – 4110 – 1/20) i mającego na celu obsadzenie stanowisk sędziowskich uwolnionych na mocy przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym sprzecznych z prawem unijnym *ab initio* (wyrok TS z 24 czerwca 2019 r., Komisja/Polska (Niezależność Sądu Najwyższego), C-619/18, EU:C:2019:531). W dalszej kolejności Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że uchwała KRS nr (...) /2019

została zaskarżona w dniu 3 lutego 2020 r. przez jednego z uczestników postępowania przed KRS. Mimo zaskarżenia uchwały KRS i przed wydaniem w tej sprawie orzeczenia, postanowieniem z 4 maja 2020 r. Prezydent RP na podstawie art. 179 Konstytucji RP powołał do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, a 6 maja 2020 r. wręczył akt powołania i odebrał ślubowanie. Mamy więc do czynienia z intencjonalnym, świadomym ukonstytuowaniem przez najwyższe władze Rzeczypospolitej Polskiej i adresata uchwały KRS nr (...)/2019 składu sądu, który nie jest sądem ustanowionym zgodnie z prawem, i którego działalność narusza prawa stron do niezależnego i niezawisłego sądu – prawa chronionego nie tylko przez art. 45 Konstytucji RP ale także art. 6 EKPCz oraz art. 47 KPP i art. 19 TUE. Sąd Najwyższy dodatkowo zwrócił uwagę, że odwołanie od uchwały KRS nr (...)/2019 zostało odrzucone w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie L. B. na jedno spośród czterech stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych z 25 czerwca 2020 r., I NO 37/20 orzekającego również w składzie, który w myśl powołanej uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego prowadzi do nieważności postępowania odwoławczego. Ponadto, odwołanie to zostało odrzucone jako niedopuszczalne, co stanowi naruszenie obowiązków ciążących na państwie członkowskim Unii Europejskiej na mocy art. 19 ust. 1 TUE (szerzej zob. wyrok TS z 2 marca 2021 r., C-824/18 A.B., ECLI:EU:C:2021:153).

Z uwzględnienia powyższych okoliczności nie zwalnia Sądu Najwyższego okoliczność, że podmiotem wnoszącym skargę kasacyjną w niniejszej sprawie jest Izba Skarbowa w [...], a zatem strona postępowania cywilnego, której nie przysługują jakiekolwiek prawa podstawowe w tym prawo do sądu. Uchwała składu połączonych Izb Sądu Najwyższego Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r., BSA I – 4110 – 1/20 nie warunkuje nieważności postępowania przed Sądem Najwyższym – z powodu nieprawidłowego obsadzenia sądu orzekającego – od uprzedniego stwierdzenia naruszenia prawa jednostki do sądu. Uwzględnienie powyższych okoliczności jest jednak konieczne dla zapewnienia poszanowania prawa podstawowego do niezależnego i niezawisłego

sądu ustanowionego ustawą (zgodnie z prawem) dla drugiej strony postępowania – pracownika administracji skarbowej. Weryfikacja przez Sąd Najwyższy w obecnym składzie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest tym bardziej konieczna – z perspektywy praw pracownika jako strony postępowania – że w niniejszej sprawie rozpoznana miała być skarga kasacyjna Izby Administracji Skarbowej. Tymczasem w wyroku z dnia 29 września 2020 r., III PK 164/19 (LEX nr 3060574) Sąd Najwyższy miał do czynienia z prawną oceną bezprawnych działań pracodawcy w postaci innej izby skarbowej z okresu, gdy kierował nią p. L. B.

Należało zatem zweryfikować, w interesie pracownika występującego o ochronę prawa do wynagrodzenia do sądu, czy faktycznie w niniejszej sprawie występował problem prawny dotyczący praw pracowniczych mianowanego urzędnika służby cywilnej pracującego w administracji skarbowej do czasowego utrzymania dotychczasowego wynagrodzenia po „reformie” administracji skarbowej z 2017 r. Po analizie przesłanek zastosowania art. 398⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że w niniejszej sprawie rzeczywiście taki problem prawny występuje a merytoryczne rozpoznanie niniejszej skargi kasacyjnej jest w interesie publicznym, bowiem w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego nie było wypowiedzi, która wyjaśniałaby pracownikom i sądom, jakie standardy ochrony obowiązują w przypadku finansowej degradacji urzędników służby cywilnej, gdy zmianie wysokości wynagrodzenia towarzyszy odwołanie z dotychczasowego stanowiska i czasowe powierzenie wykonywania obowiązków na innym stanowisku oraz w ramach stosunku pracy z powołania, wiążącego pracownika z pracodawcą równocześnie z dotychczasowym stosunkiem pracy z mianowania.

Przechodząc do merytorycznej oceny zarzutów podniesionych w podstawach skargi kasacyjnej, przypomnieć należy, że w niniejszej sprawie powódka dochodziła wyrównania za okres trzech miesięcy (od 1 marca 2017 r. do 31 maja 2017 r.) różnicy między wynagrodzeniem brutto, jakie otrzymywała w czasie zatrudnienia jako urzędnik mianowany w służbie cywilnej na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S., a wynagrodzeniem otrzymywanym na stanowisku Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. Powódka wystąpiła z powyższym żądaniem w związku ze zmianami, jakie zaszły w treści jej stosunku pracy, a które spowodowane zostały modyfikacjami wprowadzanymi w strukturze

administracji celno-skarbowej w wyniku wejścia w życie od 1 marca 2017 r. ustawy o KAS).

Na mocy przepisów p.w. ustawę o KAS urzędy kontroli skarbowej, stanowiące jednostki organizacyjne kontroli skarbowej (art. 9 ust. 1 uchylonej ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej) połączono z mającymi siedzibę w tym samym województwie nowo powstałymi izbami administracji skarbowej (art. 160 ust. 4 p.w. KAS i art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o KAS). Zgodnie z art. 165 ust. 3 p.w. KAS, pracownicy zatrudnieni w urzędach kontroli skarbowej stają się z dniem wejścia w życie ustawy o KAS - z zastrzeżeniem art. 170 - odpowiednio pracownikami zatrudnionymi w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, zwanych dalej „jednostkami KAS”, albo funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej, pełniącymi służbę w jednostkach KAS i zachowując ciągłość pracy i służby. W sprawach wynikających ze stosunku pracy i stosunku służbowego stosuje się przepisy dotychczasowe. Z przepisu tego wynika unormowanie, zgodnie z którym z dniem wejścia w życie ustawy o KAS pracownicy urzędów kontroli skarbowej – bez względu na podstawę prawną zatrudnienia - stali się pracownikami nowo powstałych izb administracji skarbowej mających siedzibę w tym samym województwie co znoszony organ, w którym byli zatrudnieni, przy czym zatrudnienie to miało nadal tę samą podstawę prawną. Zatem w wyniku połączenia Urzędu Kontroli Skarbowej w S., w którym powódka zajmowała stanowisko dyrektora, z Izbą Administracji Skarbowej w [...], ta ostatnia stała się od 1 marca 2017 r. jej pracodawcą a stosunek pracy powódki jako mianowanego urzędnika służby cywilnej trwał nadal.

W dalszej kolejności należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 170 p.w. KAS stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2, 3 i 6 ustawy o KAS, oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy o KAS, wygasają z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017 r. nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby. Wymaga jednak zastrzeżenia, że zgodnie z art. 170 ust. 5. p.w. KAS ustawodawca przewidział, że do urzędników służby cywilnej, do których mają zastosowanie przepisy rozdziału 5 ustawy o służbie cywilnej (regulujące

zmianę i ustanie stosunku pracy w służbie cywilnej), w ogóle nie stosuje się przepisów art. 170 ust. 1 i 4 p.w. KAS. Wyłączone jest zatem zastosowanie art. 170 ust. 1 p.w. KAS regulującego „wygaśnięcie” stosunków pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS. Ustawodawca wyłączył możliwość wygaśnięcia tych stosunków pracy w trybie art. 170 ust. 1 p.w. KAS, gdyż byłoby to sprzeczne z zasadą wzmożonej stabilności zatrudnienia pracowników mianowanych, w tym zatrudnionych w służbie cywilnej (uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2019 r., III PZP 5/18, OSNP 2019, nr 7, poz. 80).

Zauważyć zatem należy, że pozwana sama nie umiała czytać wymienionych przepisów ze zrozumieniem, skoro stosowała do powódki art. 165 p.w. KAS. W ślad za tym „nieporozumieniem” w sposób zreferowania przez Sąd drugiej instancji podstaw faktycznych zaskarżonego wyroku wkraść się chaos, co wymagało od Sądu Najwyższego uporządkowania sekwencji zdarzeń – zidentyfikowanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku - związanych z zatrudnieniem powódki jako urzędnika służby cywilnej, powoływaniem na kolejne stanowiska, warunkami i podstawami jej zatrudnienia oraz przysługującego jej wynagrodzenia.

Przypomnieć zatem należy, że niesporne między stronami było ustalenie, zgodnie z którym w okresie od 1 listopada 2012 r. do 28 lutego 2017 r. powódka jako mianowany urzędnik służby cywilnej zajmowała stanowisko Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S., na którym wynagrodzenie wynosiło 13.660,29 zł. Niesporne było także, że powódka w dniu 28 lutego 2017 r. została odwołana ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej przez Ministra Rozwoju i Finansów na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej. Przedmiotem sporu nie było również ustalenie, że następnego dnia, to jest 1 marca 2017 r., Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w [...] przedstawił powódce propozycję zatrudnienia – na podstawie art. 165 ust. 7 p.w. KAS – na stanowisku starszego o specjalisty w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w S. Wynagrodzenie powódki określono na kwotę 8.151,10 zł. Powódka przyjęła tę propozycję. Tego samego dnia powołano powódkę na stanowisko Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego, a wynagrodzenie powódki na tym stanowisku zostało określone na 10.025,04 zł. Równocześnie z tym powołaniem, na podstawie art. 53a ust. 6 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 145 ust. 2

ustawy o KAS, udzielono powódce urlopu bezpłatnego w ramach stosunku pracy mianowanego urzędnika służby cywilnej zatrudnionego na stanowisku starszego specjalisty od dnia 1 marca 2017 r. na czas powołania na stanowisko Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. Ze stanowiska Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. powódka została odwołana 13 kwietnia 2017 r., a zatem po sześciu tygodniach, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia co do wysokości wynagrodzenia. Z dniem 14 kwietnia 2017 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w [...]. - w związku z odwołaniem powódki ze stanowiska Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. - powierzył powódce wykonywanie obowiązków służbowych w Referacie Audytu Środków Publicznych w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. (z wynagrodzeniem odpowiadającym ustalonemu w dniu 1 marca 2017 r.).

Po uporządkowaniu podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku należy przypomnieć, że powódka od 1 grudnia 2005 r. była mianowanym urzędnikiem służby cywilnej. Powołanie jej na stanowisko Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. na mocy ustawy z 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej stanowiło powierzenie jej określonej funkcji w ramach stosunku pracy z mianowania w służbie cywilnej. Stanowisko dyrektora urzędu kontroli skarbowej zaliczało się do stanowisk grupy średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej w urzędach kontroli skarbowej (Tabela III, pkt VII rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej, Dz.U. z 2016 r., poz. 125). Powierzenie powódce pełnienia funkcji na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej nie powodowało powstania nowego stosunku pracy z powołania w miejsce stosunku pracy z mianowania. Było to – z punktu widzenia prawa pracy – jedynie powierzenie funkcji kierowniczej w danym urzędzie. Jak zatem wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 18 lutego 2014 r., III PK 65/13, (OSNP 2015, nr 5, poz. 63), w konsekwencji odwołania pracownika z takiej kierowniczej funkcji nie dochodzi do rozwiązania stosunku pracy a jedynie do pozbawienia pracownika stanowiska kierowniczego, co może przekładać się na warunki zatrudnienia (zwłaszcza w

zakresie płacy) ale nie na samo dalsze istnienie stosunku pracy łączącego takiego pracownika z dotychczasowym pracodawcą. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 lutego 2014 r., III PK 65/13, OSNP 2015, nr 5, poz. 63; 15 kwietnia 1999 r., I PKN 611/98, OSNP 2000, nr 12, poz. 474). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniano, że "powołanie" na określone stanowisko w przypadku pracownika, do którego stosuje się w pierwszej kolejności regulacje szczególne zawarte w pragmatykach służbowych, nie zawsze oznacza nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu art. 68 § 1 k.p. Przyjęcie możliwości zatrudnienia na podstawie powołania wymaga wskazania wyraźnego przepisu stwierdzającego jednoznacznie, że dotyczy on podstawy nawiązania stosunku pracy (por. przykładowo wyroki: z dnia 13 października 1998 r., I PKN 345/98, OSNAPIUS 1999 nr 22, poz. 719; z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 175/99, OSNAPIUS 2000 nr 21, poz. 787; z dnia 9 lutego 2000 r., I PKN 518/99, OSNAPIUS 2001 nr 13, poz. 433; z dnia 6 czerwca 2000 r., I PKN 698/99, OSNAPIUS 2001 nr 24, poz. 710; z dnia 2 sierpnia 2000 r., I PKN 766/99, OSNAPIUS 2002 nr 5, poz. 104 i z dnia 7 grudnia 2000 r., I PKN 62/00, OSNAPIUS 2002 nr 14, poz. 328). Takiego zaś przepisu nie było w ustawie z 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej. To z kolei oznacza, że stosunek pracy powódki w okresie zajmowania przez nią stanowiska dyrektora urzędu kontroli skarbowej nie był stosunkiem pracy z powołania, lecz stosunkiem pracy z mianowania urzędnika służby cywilnej. Nie można w konsekwencji było stosować do powódki art. 70 k.p. – co wadliwie uczynił Sąd pierwszej instancji - jako podstawy prawnej jej roszczenia o wyrównania różnicy w wysokości wynagrodzenia otrzymywanego na stanowisku dyrektora urzędu kontroli skarbowej oraz otrzymywanego na stanowisku zastępczy naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Przechodząc w dalszej kolejności do zmian normatywnych dotyczących stanowisk w administracji skarbowej, zauważyć należy, że z dniem 1 marca 2017 r. na podstawie art. 160 ust. 1 p.w. KAS zniesione zostały m. in. stanowiska dyrektorów urzędów kontroli skarbowej (art. 160 ust. 1 pkt 5), a przepisy p.w. KAS przewidywały połączenie Izby administracji skarbowej z, mającymi siedzibę w tym samym województwie, izbą celną i urzędem kontroli skarbowej (art. 160 ust. 4). Zatem pomimo odwołania ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w

dniu 28 lutego, na dzień 1 marca 2017 r. powódka pozostawała nadal zatrudniona jako mianowany urzędnik służby cywilnej. Uwzględniając treść art. 165 ust. 3 p.w. KAS, powódka jako pracownik zatrudniony w urzędzie kontroli skarbowej stawiała się z dniem wejścia w życie ustawy KAS, automatycznie pracownikiem zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, zachowując ciągłość pracy. W przypadku powódki (mianowanego urzędnika służby cywilnej) zastosowanie miały przewidziane dla urzędników służby cywilnej gwarancje związane z zastosowaniem przepisów rozdziału 5 ustawy o służbie cywilnej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1345, 1605 i 1807), na co wskazuje treść art. 170 ust. 5 p.w. KAS. Oznaczało to, że zmiany jej stosunku pracy powinny być dokonane z zastosowaniem przepisów ustawy o służbie cywilnej, które w rozdziale 5 regulują kwestie dotyczące zmiany i ustania stosunku pracy w służbie cywilnej. Tym samym dokonywane z dniem 1 marca 2017 r. zmiany w zakresie jej stosunku pracy powinny być oceniane przez pryzmat tych przepisów i z ich zastosowaniem, co uczynił Sąd drugiej instancji.

Ma to uzasadnienie w stabilizacji stosunku pracy z mianowania. Stabilizacja ta jest jedną z zasadniczych, stałych cech charakteryzujących stosunki pracy z mianowania, wynagradzającym większą dyspozycyjność pracownika i dalej idące uprawnienia pracodawcy do dokonywania jednostronnych zmian treści tego stosunku). W przypadku stosunków pracy z mianowania wspomniana dyspozycyjność pracownika wyraża się w prawnych możliwościach dokonywania trwałych, jednostronnych zmian treści stosunku pracy w zakresie takich elementów, jak rodzaj pracy/stanowisko, miejsce pracy i wynagrodzenie. Dyspozycyjność pracownika mianowanego wyrażająca się w instytucji przeniesienia na inne stanowisko/do innego urzędu jest odzwierciedleniem nadrzędności potrzeb urzędu bądź interesu służby nad taką wartością jak stabilizacja stanowiska i miejsca pracy (A. Dubowik, 19.6. Charakter prawny stosunku pracy z mianowania a sposób dokonywania jego zmian [w:] System Prawa Pracy. Tom IV. Indywidualne prawo pracy. Pozaumowne stosunki pracy, red. K. W. Baran, Warszawa 2017).

Ustawa o służbie cywilnej w kwestii zgodnej z prawem możliwości zmiany treści stosunku pracy urzędników mianowanych przewiduje tylko jeden mechanizm - przeniesienie służbowe (art. 62-66 u.s.c.). Zmianę stanowiska w obrębie tego

samego urzędu przewiduje art. 62 ust. 1 u.s.c. Przeniesienie urzędnika na podstawie art. 62 u.s.c., jest uwarunkowane uzasadnionymi potrzebami urzędu. Ustawodawca nie wymaga, aby potrzeby urzędu uzasadniające przeniesienie miały szczególny charakter czy wyjątkową doniosłość. Chodzi tu zatem o potrzeby urzędu związane z jego bieżącym funkcjonowaniem. Ocena tych sytuacji należy do dyrektora generalnego urzędu i nie może być w pełni dowolna, ponieważ „potrzeby urzędu” urzędu stanowią przesłankę legalności przeniesienia urzędnika na inne stanowisko. Swobodę dyrektora generalnego urzędu w zakresie wyznaczenia przenoszonemu urzędnikowi nowego stanowiska ogranicza także obowiązek uwzględnienia przygotowania zawodowego urzędnika. W świetle art. 62 ust. 1 u.s.c. urzędnik nie może być przeniesiony na stanowisko, na którym jego przygotowanie zawodowe jest niewystarczające, ale także na stanowisko, na którym wystarczą kwalifikacje niższe niż posiadane przez urzędnika. Dopuszczalne jest przeniesienie na stanowisko niżej usytuowane w strukturze urzędu, jednak w granicach przygotowania zawodowego urzędnika. Uzasadnia to dopuszczenie przez ustawodawcę przeniesienia, które prowadzi do obniżenia wynagrodzenia pracownika (art. 62 ust. 2 u.s.c.; A. Dubowik, 19.6. Charakter prawny stosunku pracy z mianowania a sposób dokonywania jego zmian [w:] System Prawa Pracy. Tom IV. Indywidualne prawo pracy. Pozaumowne stosunki pracy, red. K. W. Baran, Warszawa 2017).

W związku z charakterem roszczenia dochodzonego w sprawie (wyrównanie różnicy za okres trzech miesięcy między wynagrodzeniem dotychczasowym a wynagrodzeniem na nowym stanowisku), na marginesie należy jedynie dodać, że urzędnik, który uważa, że za jego przeniesieniem nie przemawiały potrzeby urzędu bądź też przeniesiono go na inne stanowisko, nie uwzględniając jego przygotowania zawodowego, może odwołać się do sądu pracy (art. 9 ust. 2 u.s.c.). Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II PK 276/09 (LEX nr 602246), urzędnik służby cywilnej, który twierdzi, że wskutek przeniesienia go na inne stanowisko w urzędzie doznał szkody, może dochodzić jej naprawienia na zasadach ogólnych. Podstawę prawną roszczeń odszkodowawczych może stanowić art. 471 k.c. (także stosunek pracy z mianowania jest stosunkiem zobowiązaniowym), stosowany w związku z art. 300 k.p. i art. 7 ust. 1 ustawy o

służbie cywilnej z 2006 r.). Ponadto zgodność z prawem przeniesienia urzędnika służby cywilnej na inne stanowisko w urzędzie może podlegać ocenie sądu pracy między innymi w sporze o wynagrodzenie za pracę, gdy pracownik domaga się wynagrodzenia w dotychczasowej wysokości, kwestionując jego obniżenie będące następstwem niezgodnego z prawem przeniesienia.

Dla stanu faktycznego niniejszej sprawy z przywołanych powyżej unormowań wynikają następujące konsekwencje. Po pierwsze, otrzymanie przez powódkę propozycji w trybie art. 165 ust. 7 p.w. KAS określającej warunki zatrudnienia na stanowisku starszego specjalisty w Izbie Administracji Skarbowej w [...]. nie oznaczało modyfikacji charakteru prawnego jej stosunku pracy, lecz powinno zostać potraktowane jako zastosowanie przez bezrefleksyjnie działającego pracodawcę instytucji przeniesienia na podstawie art. 62 ustawy o służbie cywilnej (w związku z art. 170 ust. 5 p.w. KAS) ze stanowiska Dyrektora UKS w S. na stanowisko starszego specjalisty. Potwierdziła to również pozwana w piśmie z 18 sierpnia 2017 r. oraz skardze kasacyjnej (k. 21 akt sprawy oraz s. 10 skargi kasacyjnej). Przeniesienie to łączyło się jednocześnie z obniżeniem wynagrodzenia powódki z dotychczasowego w kwocie 13.660,29 zł na nowe opiewające na kwotę 8.151,10 zł.

Po drugie, obniżenie wysokości wynagrodzenia powódki aktywowało normę ochronną z art. 62 ust. 2 u.s.c. Gwarantuje ona urzędnikowi mianowanemu (z uwagi na stabilizację zatrudnienia i większą dyspozycyjność względem pracodawcy) wyrównanie wynagrodzenia przez okres trzech miesięcy od dnia przeniesienia. Za ten okres bowiem urzędnikowi przeniesionemu na nowe stanowisko przysługuje prawo do dotychczasowego (wyższego) wynagrodzenia.

Po trzecie, powołanie powódki z dniem 1 marca 2017 r. na stanowisko Zastępcy Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w S. stanowiło podstawę do udzielania powódce urlopu bezpłatnego na nowym stanowisku na podstawie art. 53a ust. 6 u.s.c. Zgodnie z tym przepisem osobom powołanym na stanowiska kierownicze (wymienione w art. 52 u.s.c.), a będącym członkami korpusu służby cywilnej (urzędnikami mianowanymi lub pracownikami umownymi) dyrektorzy generalni urzędów udzielają urlopów bezpłatnych na stanowiskach dotychczas zajmowanych, po jego zaś zakończeniu, w związku z ustaniem stosunku pracy z

powołania, wyznaczają stanowiska pracy w urzędach (por. art. 53a u.s.c.). Na czas tego powołania nie doszło jednak do rozwiązania ani przekształcenia dotychczasowego stosunku pracy na podstawie mianowania, a jedynie do zawieszenia praw i obowiązków wynikających z tego stosunku. Powołanie na stanowisko zastępcy naczelnika spowodowało powstanie obok stosunku pracy z mianowania, stosunku pracy z powołania, przy zachowaniu tożsamości podmiotów tych stosunków. Stosunek pracy z powołania został zakończony w wyniku odwołania z upływem 13 marca 2017 r., przy czym na podstawie art. 70 § 2 k.p. wypłacono powódce wynagrodzenie - za okres wypowiedzenia stosunku pracy z powołania - w wysokości przysługującej na stanowisku Zastępcy Naczelnika [...] Urzędu Celno-Skarbowego w S., przy powierzeniu w okresie wypowiedzenia wykonywania obowiązków służbowych w Referacie Audytu Środków Publicznych w Izbie Administracji Skarbowej w [...].

Rozpatrując prawidłowość zastosowania przez Sąd drugiej instancji art. 62 ust. 2 u.s.c. w takich okolicznościach faktycznych i prawnych, Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że wynikające z art. 62 ust. 2 u.s.c. unormowanie w sytuacjach typowych jest klarowne i nie budzi żadnych wątpliwości: mianowanemu urzędnikowi służby cywilnej po przeniesieniu ze stanowiska dyrektora urzędu kontroli skarbowej (w wyniku odwołania z tego stanowiska w związku ze zmianami organizacyjnymi w strukturze organów skarbowych) na stanowisko starszego specjalisty w Izbie Administracji Skarbowej przysługiwałoby prawo do świadczenia pracy przez okres trzech miesięcy za wynagrodzeniem pobieranym w okresie zatrudnienia na stanowisku dyrektora urzędu kontroli skarbowej. W niniejszej sprawie sytuacja jest pozornie nietypowa, gdyż po odwołaniu ze stanowiska Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w S. i przeniesieniu w trybie art. 62 u.s.c. na stanowisko starszego specjalisty, powódka otrzymała urlop bezpłatny ze stosunku pracy z mianowania z powodu nawiązania stosunku pracy z powołania na stanowisku Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w S. Nawiązanie tego ostatniego stosunku pracy, o odrębnej podstawie i treści, od stosunku pracy mianowanego urzędnika służby cywilnej, nie niweczy jednak żadną miarą ochrony z art. 62 ust. 2 u.s.c., która aktywowała się dla powódki z dniem 1 marca 2017 r., kiedy to została przeniesiona na stanowisko starszego specjalisty. Przypomnieć należy, że

sekwencja czasowa zdarzeń kształtujących prawa i obowiązki powódki i pozwanej w niniejszej sprawie przedstawiała się następująco: najpierw przeniesiono powódkę na niższe i gorzej płatne stanowisko w ramach stosunku pracy z mianowania urzędnika służby cywilnej a dopiero następnie nawiązano z nią stosunek pracy z powołania. Gdyby do przeniesienia powódki na niższe stanowisko w ramach stosunku pracy z mianowania doszło dopiero po odwołaniu jej ze stanowiska, na którym została zatrudniona na podstawie stosunku pracy z powołania, nie ulegałoby wątpliwości, że ochrona z art. 62 ust. 2 u.s.c. aktywowałaby się dopiero z upływem okresu wypowiedzenia, o którym mowa w art. 70 § 2 k.p., po odwołaniu jej ze stanowiska sprawowanego na podstawie stosunku pracy z powołania (w niniejszej sprawie zastępcy naczelnika urzędu celno-skarbowego). Ponieważ jednak w niniejszej sprawie najpierw powódka została przeniesiona na inne stanowisko w ramach stosunku pracy z mianowania, co wiązało się z obniżeniem jej wynagrodzenia, a dopiero w dalszej kolejności nawiązano z nią stosunek pracy na podstawie powołania na innym stanowisku, to powódce przysługiwało przez okres trzech miesięcy wynagrodzenie, jakie otrzymywała na stanowisku Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej, poczynwszy od dnia przeniesienia jej na inne stanowisko w tym samym urzędzie. W konsekwencji powódka miała prawo dochodzić różnicy w między wynagrodzeniem „dyrektorskim” a wynagrodzeniem należnym jej na stanowisku specjalistycznym, na które została przeniesiona w dniu 1 marca 2017 r. Tymczasem powódka ograniczyła wysokość dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, dochodząc jedynie wyrównania między wysokością wynagrodzenia „dyrektorskiego” a wynagrodzeniem, jakie otrzymywała na stanowisku Zastępcy Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego. Ograniczenie zakresu żądania w żaden jednak sposób nie wpływa na istnienie materialnoprawnej podstawy roszczenia, z którym powódka wystąpiła w niniejszej sprawie. Należy zatem uznać, że choć powódka mogła dochodzić wyższego wyrównania, to – działając w granicach wyznaczonych przez art. 321 k.p.c. - Sąd Okręgowy prawidłowo orzekł, że powódce powinno zostać wypłacone wyrównanie wynagrodzenia do kwoty 13.660,29 zł za okres od 1 marca 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r.

Na tej podstawie Sąd Najwyższy stwierdza, że zaskarżony wyrok nie narusza żadnego z przepisów powołanych w podstawach skargi kasacyjnej pozwanej. Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.